

Túróczy püspök úr irásmagyarázata
1950. március 21 - FÉBÉ Anyaház

Zsolt. 130:4. Ének: Dunántúli É.K. 349.
"Hiszen Tenálad van a bocsánat, hogy féljenek téged!"

A 130. zsoltár beletartozik az u.n. bűnbánati zsoltárok sorába, Luthernek kedves zsoltára volt. Az az ének is, amit énekeltünk, ebből a zsoltárból készült. Ennek a zsoltárnak a középső verse, de tartalmilag is a középpontja ez a negyedik vers: "Hiszen tenálad van a bocsánat, hogy féljenek téged!"

Ez a zsoltár a kegyelemre szorult embernek a zsoltára, azé az emberé, aki olyan mélységekbe zuhant alá, melyből nincs út kifelé és nincs út fölfelé. Ha valaki egyszer könyörül rajta, ha valaki egyszer lejön érette a sziklák közé, mint ahogyan a mélységben heverő szegény báránnyhoz a példázat szerint alászállott a pásztor, akkor lehet, hogy még megmenekülhet, de ha az irgalmazó szeretet nem hajol le hozzá, ha a kereső kegyelem nem keresi, akkor számára csak egy vég lehet, a rettentő pusztulás.

A mélységből kiált fel szabadulásért. Figyeljük meg, hogy semmi mással nem tud érvelni a maga kiáltásának a meghallgatása érdekében, mint csak ezzel az eggyel: "Hiszen tenálad van a bocsánat...". Ennek az embernek nincsen semmi érdeme és érve az Isten előtt, pedig egészen bizonyos, hogy ez a zsoltáríró is fel tudott volna sorakoztatni sok mindent az életéből, amivel alátámaszthatta volna azt, hogy miért várom az Urat, mint az örök a reggelt.

Elmondhatjuk azt is, hogy a mélységből k i á l t az Úrhoz, nem elégszik meg egy felröppenő sóhajjal, hanem kiált hozzá, benne van egész egzisztenciája az ő imádságában. Érvelhetne azzal, hogy nézd Uram, hisz az én szívemből zsoltárok fakadnak. Igaz ugyan, hogy mélyre zuhantam, de mégis zsoltárokkal dicsérlek téged! Nem találunk a zsoltárban semmi érvelést. Ez az, amiről Luther így énekel: Nálad nincs is másnak helye, mint csak a kegyelemnek. Nekünk nincs semmi érdemünk.

Hadd kérdezzem meg tőletek kedves Diakonissza Testvérek, hogy vállaljátok-e ti a 130. zsoltárt, amiről Luther azt mondta, hogy a leg-"pálabb" zsoltár, mondhatnám úgy, a leg-evangélikusabb zsoltár? Vállaljátok-e a kegyelemre szorult ember állapotát? Nekem nincs semmi érdemem, én nem hivatkozhatok az Isten előtt semmire és senkire, csak az Ő kegyelmére. Ő irgalmaz annak, akinek irgalmaz, Ő felemel, akit felemel, és én ki vagyok neki egészen szolgáltató, én semmivel nem indokolhatom a kérésemet mással, csak ezzel az eggyel, hogy "... nálad van a bocsánat".

A kegyelemre szorultság állapota, kedves testvérek, ebben a zsoltárban világosan mutatja nekünk azt, hogy a kegyelemre szorult világosan látja, hogy a bűnöknek egyetlen lehetséges megoldása van és ez a kegyelem. Nincs más megoldása. Ebben a zsoltárban nincsen ígéret. Nem mondja azt a zsoltáríró, hogy csak most az egyszer ments ki és én ezután olyan óvatosan fogok járni. Nincs más ebben, csak a kegyelem. Nem lehet ígéretekkkel elintézni a bűnt, nem lehet vezekléssel elintézni a bűnt. Vagy megbocsát az Isten és akkor el van minden intézve, vagy pedig nem kapok bocsánatot, és akkor minden hiábavaló. Vállaljátok-e Testvéreim a magatok számára is, hogy az én bűnöm és a te bűnöd számára nincs más megoldás, csak egyedül és kizárólag a kegyelem?

Azt mondtam, hogy ez a zsoltár a kegyelemre szorultságnak a zsoltára és próbálom kutatni, hogy miben áll ez? A kegyelemre szorultságnak a lelkülete mutatkozik abban, hogy ebben a zsoltárban nincsen semmi abból a törekvésből, ami az embernek azt a meggyőződését akarja alátámasztani, hogy mindig nekem van igazam. Mi hányszor szenvedünk ebben a bűnben, mert s z e n v e d ü n k benne. Mert hiába vagyunk mi benne ebben a bűnben, ez a világ nagyon jól tudja, hogy mibennünk is rész szerint van az ismeret és tudtunkra adja, hogy "nincsen igazatok". A kegyelemre szorult ember is képviseli a maga által vallott igazságot, de nem ölti elvi köntösbe a maga öngazságának a gögjét és az igazságot nem a kritika élével fordítja az emberek felé. A kegyelemre szorult ember mindig a bizonyágtévésnek az alázatosságával jár.

Van valami, ami ugyan nincs benne a zsoltárban, de el kell mondanom. Én mindig azon mérem meg magamat, hogy benne vagyok-e a kegyelemre szorultság állapotában, hogy mennyire vagyok érzékeny, mert az az ember, aki a kegyelemre szorultság állapotában van, az nem érzékeny. Az az ember tudja nagyon jól, hogy én büntetésnél egyebet Istentől nem érdelek, én nem várhatom, hogy az emberek a tenyerükön hordjanak engem, én nekem nem lehetnek igényeim, én nem várhatom azt, hogy mindenki nekem adjon igazat, hogy mindenki szeressen. A kegyelemre szorult ember nem érzékeny. A magam diakonissza-lelkészi szolgálatából tudom jól, hogy a diakonissza közösségi életben, mint minden közösségi életben, jó megmérni magunkat ezen a mérlegen, hogy vajon nem estünk-e ki a kegyelemből. Ez nem jelenti azt, hogy a kegyelembe nem lehet visszakérezkedni. Sokszor lehet. De nem mindig lehet.

A kegyelemre szorultság állapotából való kiesés tünete az, ha az embert érzékenyen érinti egy bántó szó, vagy ferde tekintet, vagy hirtelen intézkedés, amelyet érthetetlennek tartok, az érdekeimmel nem egyezik. Mindez azt mutatja, hogy nem vagyok benne a kegyelemre szorultságnak az állapotában és nem mondhatom el, hogy ez az életem középpontja, amint hogy ennek a zsoltárnak is ez a középpontja: "Tenálad van a bocsánat, hogy féljenek téged."

Ez a zsoltár azonban nem csak a kegyelemre szorultságnak a zsoltára, hanem ez a kegyelemre talált embernek a zsoltára. Ez a zsoltár két részre osztható és a negyedik vers a fordulópont. "A mélységből kiáltok hozzád, Uram! Uram, hallgasd meg az én szómat; legyenek füleid figyelmesek könyörgő szavamra! Ha a bűnöket számon tartod, Uram, Uram, kicsoda maradhat meg?!" Ez a kegyelemre szorult embernek a kiáltása. "Várom az Urat, várja az én lelkem és bízom az ő ígéretében. Várja lelkem az Urat, jobban, mint az örök a reggelt, az örök a reggelt. Bizzál Izrael az Úrban, mert az Úrnál van a kegyelem és bőséges nála a szabadítás! Meg is szabadítja Ő Izraelt minden ő bűnéből."

Ez a kegyelemre talált embernek a zsoltára és sarok, amelyen megfordul az egész zsoltár, ez a negyedik vers: Hiszen te nálad van a bocsánat, hogy féljenek téged. Számomra ebben a zsoltárban sokáig zavaró volt az, hogy a negyedik versnek a második fele az: ...hogy féljenek téged. Olyan természetes dolog volt az, hogy "tenálad van a bocsánat" de "hogy féljenek téged" ez legyen a bocsánatnak a következménye, ez engem nagyon zavart. Azután világosan megláttam, hogy először ne arra nézzek, hogy mi van azután a mondat után, hogy Tenálad van a bocsánat, tehát nem lehet az, hogy ezzel be legyen fejezve az én keresztyénségem, hogy "Tenálad van a bocsánat". Nem lehet következmények nélkül az Isten bocsánatában részesülni. És akkor rögtön mélységesen meg kellett alázkodnom és meg kellett látnom azt, hogy hányszor

kérem, és hányszor kapom a bocsánatot úgy, hogy amikor kérem, nem gondolom, hogy ennek következménye is kell, hogy legyen. A bocsánatnak következményei kell, hogy legyenek.

Jézus egyik legfájdalmasabb példázata az adós szolgáról szóló példázat. A szolga kegyelmet kap, és egyáltalán nem látszik meg az életén, hogy kegyelmet kapott. Ő hányszor van ez így, hogy mi is torkunk szakadtából kiáltunk kegyelemért, de amikor megszabadultunk, akkor nincs semmi következménye, látható következménye az életünkben annak, hogy kegyelmet kaptunk. Sőt hányszor vagyunk kénytelenek meglátni azt, hogy a kegyelemnek az a következménye, hogy felszabadít minket új bűnökre. Ez még borzasztóbb, mint az, hogy a kegyelemnek nincs következménye, mert a kegyelmet kitűnően fel tudja használni az ördög arra, hogy bebeszélje nekünk, hogy hiszen Istennél van a bocsánat, hisz Isten olyan jó, olyan megértő, látja, hogy esendő ember vagyok, azután esténként menj oda a Bárány vére alá és majd mindent eltöröl. Melyikünk az kedves Testvérek, aki ebben nem bűnös? Én nem merem magamról elmondani, hogy én ebben nem vagyok bűnös. Mennyiszer vettem könnyelműen a kegyelmet s lett a kegyelem biztatássá és bátorítássá az ördög kezében a további bűnre. Rettenetes!

A megnyert kegyelemnek kell, hogy következménye legyen és ezt a zsoltáríró így fejezi ki: ...tenálad van a bocsánat, hogy féljenek téged. Tehát a kegyelemnek olyan következménye kell, hogy legyen a mi életünkben, hogy mi jobban féljünk az Istentől. Tenálad van a bocsánat, hogy - szeressenek téged, ez lenne a természetes. Hát miért van itt az, hogy "Tenálad van a bocsánat, hogy f é l j e n e k téged"?

Vannak szentírás magyarázók, akik ezt a látszólagos ellentétet úgy akarják kiegyenlíteni, hogy ezt a félelmet hódolatnak, tiszteletnek, gyermeki félelemnek magyarázzák, s a magasabbrendűség iránti szeretet kifejezésének tartják. Lehet. El tudom képzelni azt, hogy tényleg vannak olyan szentírási igék, amelyekben az ember szívéből sugárzó szeretet és hála fakad. De a magam számára, amikor újra és újra elgondolkoztam azon, hogy mit jelent az, hogy "Tenálad van a bocsánat, hogy féljenek téged", akkor arra gondoltam, hogy az Isten iránt való szeretet nem jelent a mi életünkben annyi bűntől megóvó erőt, mint amennyit jelent az Istentől való félelem. Az Isten iránti szeretet belső erőforrásként jelentkezik a mi életünkben, a félelem ezzel szemben külső erőforrás. De melyikünk nem tapasztalta, kedves Testvérek, hogy jobban tudtunk a szentség útján járni, amikor az Isten megmutatta az ő félelmetes szentségét. Az Istentől való félelem jobban tud minket óvni a bűntől, mint az Ő szeretete. Ez nem normális állapot. Ezt az Istennek fájdalommal kell látnia. De sajnos, hogy így van. És az, aki ezt így meglátja, az egyszerre tudatára ébred annak, hogy Isten a legfélelmetesebb nem akkor, amikor haragszik, hanem akkor, amikor megbocsát. Gondoljunk Lukács 5-ben a nagy halfogás történetére. Simon Jónának fia nem abból a fából volt faragva, aki olyan nagyon hamar összetörik. /..?../ Amikor Simon Jóna fia újra kegyelmet kap, amikor nem Keresztelő János aszkéta alakja prédikál az ő bűneiről, hanem érdemtelenül elébe hull a nagy halfogás drága ajándéka, leborul a csónak lucskos fenekére és így könyörög: "Uram, eredj el éntőlem, mert én bűnös ember vagyok." Hát nem az lett volna a természetes, hogy a Gadarénussal mondja: Uram, ne menj el éntőlem, vagy az emmausi tanítványokkal: "Uram, maradj velünk, mert immár beestvéledék"? Nem, ő azt mondja: Uram, eredj el éntőlem, mert én bűnös ember vagyok.

Nekünk sokkal jobban lehet látnunk Isten szeretetének a félelmetességét, mint akár a 130. zsoltár írója, akár Simon Jóna fia látta, mert ők még nem látták a keresztet, az Isten szerelme félelmetességét. Hogy Isten úgy szeret, hogy folyik a vér, de nem az én szívemből, hanem az övéből. Isten úgy szeret, hogy Ő tartja a maga orcáját oda, hogy gyalázók gyalázásai hulljanak, de ne énrám, hanem reá, hogy Őt verjék, őt üssék, őt köpjék le, az ő fejébe nyomják a töviskoszorút. A kereszten válik olyan óriásivá az Isten szerelme, hogy az ember ajkán csak ez a mondás fakadhat: Uram, eredj el éntőlem, mert én bűnös ember vagyok!

Mondd, kedves Testvérem, a te életedben jelentkezik-e az Isten kegyelme ilyen félelmetesen, ilyen elképzeltetlően, ilyen megmagyarázhatatlanul, mint a kereszten?

"Tenálad van a bocsánat, hogy féljenek téged" ebben benne van az is, hogy az Istennek a kegyelme, a bocsánata az úr és a szolga, a feljebbvaló és az alattvaló viszonyát teremti meg közöttünk. Ez nem változtat azon a tényen, hogy ő általa van nekünk menetelünk Istenhez, mint a mi Atyánkhoz, s azon a tényen, hogy a kegyelmet nyert ember nyeri a Szentlelket, aki által kiáltja: Abbá, Atyám!

Aki kegyelmet kapott, az, amennyiben ez a kegyelem a félelem megrendülésével jár az ő szívében, az rabszolgájává válik annak, aki neki megkegyelmezett. Mégpedig önkéntes rabszolgájává. A régi rabszolga világban sokszor előfordult az, hogy egy-egy felszabadult rabszolga önként, hálából és szeretetből továbbra is ura szolgálatában maradt. Az ilyen szolgának odaszögezte a gazda a füle cimpáját az ajtófélfához egy árral, azután kihúzta az árt. Ez volt a jele annak, hogy "önkéntes rabszolga" vagyok. Nem azért vagyok ebben a házban, mert engem megvásárolt. Én önként vagyok, mert annyi jót tapasztaltam ettől az én gazdámtól, hogy engem bottal nem lehet innen elkergetni. Örömmel és boldogan szolgálom az én uramnak.

Kedves Testvérek! Vajon ilyen átlukasztott fülű rabszolgái vagytok-e ti a mi Urunknak, Jézus Krisztusnak? Annak, aki olyan kegyelmes volt hozzánk, akinél van a bocsánat?

Nem mindegy, hogy miképpen szolgálunk az Úrnak. Istent nem lehet kielégíteni azzal, ha valaki mogorván és morogva teljesíti az ő akaratát. Nem tudom, gondolkodtatok-e azon, hogy mit jelent a Miatyánknak az a mondata, hogy "legyen meg a te akaratod, mint a mennyben, úgy itt a földön is"? Nekünk imádkoznunk kell azért a módért is, ahogyan Isten akaratát teljesítjük. És mi azért könyörgünk, hogy úgy teljesítsük Isten akaratát, mint a mennyben az angyalok. Mint a mennyben, úgy legyen meg itt a Főbén is az Isten akarata. Gondolkodtatok-e ti már azon, hogy hogyan szolgálnak az angyalok? Ebben az egy mondatban fogalmazhatom meg, hogy az angyaloknak egészen bizonyosan semmit sem kell kétszer mondani. És nekünk hányszor kell nem kétszer és nem tízszer és nem százszor, hanem ezerszer elmondani ugyanazt! Hol van a mi szolgálatunkból az angyalok szolgálatának szent és boldog öröme?

"Nálad van a bocsánat, hogy féljenek téged". A kegyelem meghatározza az egész életünket. "Mert úgy szeretete Isten a világot..." Így van János 3-ban megírva. És amikor mi János 3:16-ot idézzük, rendszerint ki szoktuk belőle hagyni ezt az egyszerű kis kötőszócskát "mert". És ez a "m e r t" az, ami hiányzik a mi életünkből. Minden cselekedetünknek, minden szolgálatunknak, minden ténykedésünknek ez kell, hogy legyen az indító oka és célja: "M e r t" az Isten úgy szeretett engem, hogy az Ő egyszülött fiát adta érettem. Mert kegyelmet kaptam.

Számomra ezt jelentette a mai reggeli igének ez a mondata és én nem akartam most mást cselekedni veletek, mint azt, hogy repedt korszómból megkínáljalak titeket és mondjam néktek boldogan, örömmel és mégis valami remegő, félelmetes szeretettel megállva böjtben a kereszt előtt: "Tenálad van a bocsánat, hogy /tényleg/ féljenek téged".

Még egy pár mondatot hadd mondjak el a zsoltár végéről is.

Olyan csodálatos, hogy ezután a sarokvers után az következik, hogy "várja az én lelkem az Urat". Nem látod-e Testvérem, hogy a kegyelemre szorult ember állapota nem befejezett állapot, az mindig várakozó állapot? A kegyelmet kapott ember mindig a várószobában van. És minékünk tudnunk kell, hogy nagy dolog, kimondhatatlanul nagy dolog az, hogy a pitvarban vagyok, ahonnan egyszer majd megnyílik az ajtó és a kegyelemre szorult és a kegyelmet kapott ember megkapja a teljes váltság drága ajándékát. Ámen.

Ének: D. Ék: 90.